

รายงานการเฝ้าระวังสถานการณ์การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว
ระหว่างวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว (Cold-Weather related Deaths Surveillance Report) ในช่วงฤดูหนาวตามประกาศของกรมอุตุนิยมวิทยา ระหว่างวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยรวบรวมข้อมูลการเสียชีวิตที่อาจเกี่ยวข้องกับภาวะอากาศหนาวจากแหล่งข่าว และสื่อต่างๆ รายงานจากสถานบริการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ ที่แจ้งข่าว โดยได้กำหนด คำนิยามการรายงาน ดังนี้ “ผู้เสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว” หมายถึง การเสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุ ที่เกิดขึ้นในหรือนอกที่พักอาศัย เช่น บ้าน อาคาร สถานที่สาธารณะ ฯลฯ โดยไม่ได้มีเครื่องนุ่งห่มหรือเครื่องห่ม กันหนาวที่เพียงพอ ในพื้นที่อากาศหนาว และคาดว่าเกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว

จากการเฝ้าระวังการเสียชีวิตที่เนื่องมาจากภาวะอากาศหนาว ระหว่างวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พบว่า มีผู้ป่วยเข้านิยามเฝ้าระวังรวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๗ ราย มีรายงานผู้เสียชีวิตสูงสุดในช่วงเดือนธันวาคม จำนวน ๓๔ ราย ร้อยละ ๙๑.๘๙ เป็นเพศชาย จำนวน ๒๘ ราย เพศหญิง จำนวน ๙ ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย ๑ : ๓.๑๑ อายุระหว่าง ๑ - ๙๒ ปี อายุเฉลี่ย ๕๘ ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน ๑๖ ราย ร้อยละ ๔๓.๒๔ รับจ้างทั่วไป จำนวน ๑๐ ราย (๒๗.๐๓) เกษตรกร จำนวน ๒ ราย (๕.๔๑) และนักศึกษา จำนวน ๑ ราย (๒.๗๐) เสียชีวิตภายในบ้าน จำนวน ๒๕ ราย และนอกบ้าน จำนวน ๑๒ ราย (นอนบนเตียงไม้ หน้าบ้าน นอนในเปล นอนในเรือ) โดยลักษณะบ้านพักอาศัยส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ และมีช่องทางลมเข้าออก

ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ไม่มีผ้าห่มหรือห่มผืนบางๆ ประกอบกับสวมใส่เครื่องนุ่งห่มที่ไม่เพียงพอ จำนวน ๒๐ ราย ร้อยละ ๕๔.๐๕ มีโรคประจำตัว จำนวน ๑๕ ราย (๔๐.๕๔) และมีประวัติการสูบบุหรี่และดื่มสุราเป็นประจำ จำนวน ๑๑ ราย (๒๙.๗๓) ได้รับการวินิจฉัยการเสียชีวิตไม่ทราบสาเหตุ จำนวน ๑๓ ราย ร้อยละ ๓๕.๑๔ รองลงมา คือ โรคหัวใจและหลอดเลือด (หัวใจล้มเหลวเฉียบพลัน) จำนวน ๘ ราย (๒๑.๖๒) อุณหภูมิสิ่งแวดล้อมขณะเสียชีวิตอยู่ระหว่าง ๙-๒๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๖.๓๒ องศาเซลเซียส พบการเสียชีวิตมากที่สุด ๑๐ จังหวัด ดังนี้ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๔ ราย ชัยนาท จำนวน ๓ ราย เชียงใหม่ สระแก้ว นครสวรรค์ กาฬสินธุ์ ปราจีนบุรี จังหวัดละ ๒ ราย เท่ากัน กรุงเทพมหานคร อำนาจเจริญ และแพร่ จังหวัดละ ๑ ราย เท่ากัน

คำแนะนำ

จากข้อมูลการเฝ้าระวังการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องเนื่องจากภาวะอากาศหนาว จึงควรให้การช่วยเหลือ และให้คำแนะนำ แก่เจ้าหน้าที่และประชาชน ดังนี้

- ประชาชนควรเตรียมความพร้อม ดูแล ส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอาหารที่มีวิตามินซีสูง เช่น ส้ม ฝรั่ง มะเขือเทศ และอื่นๆ เป็นต้น และดื่มเครื่องดื่มที่สามารถให้ความอบอุ่น แก่ร่างกายได้
- ให้การดูแลสุขภาพเป็นพิเศษในกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้มีโรคประจำตัว และผู้พิการ เป็นต้น
- สวมใส่เครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอ ระวังร่างกายให้อบอุ่นอยู่เสมอ จัดเตรียมเครื่องนุ่งห่มกันหนาวให้พร้อมและอยู่อาศัย ในที่อบอุ่นสามารถป้องกันลมในภาวะอากาศหนาวได้อย่างเหมาะสม
- งดการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด เนื่องจากการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัจจัยเสริม ที่สำคัญทำให้เสี่ยงต่อการเสียชีวิตในช่วงภาวะอากาศหนาวมากขึ้น
- ระมัดระวังและเฝ้าสังเกตอาการผู้ป่วยที่รับประทานยาบางชนิด เช่น ยากล่อมประสาท ยารักษาอาการชัก และอื่นๆ ที่มีผลทำให้อุณหภูมิร่างกายลดต่ำลง
- ในช่วงภาวะอากาศหนาวอาจทำให้เกิดโรคติดเชื้อได้ง่าย โดยเฉพาะโรคติดเชื้อทางระบบทางเดินหายใจ โรคปอดอักเสบ และอื่นๆ บางครั้งอาจรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิตได้ จึงควรหมั่นดูแลสุขภาพเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และรักษาความสะอาด ล้างมือ หลีกเลี่ยงการคลุกคลีกับผู้ป่วย และไม่ห่มผ้าหรือสวมเสื้อผ้าที่เปียกชื้น

รายงานโดย : ดร.แสงโสม ศิริพานิช และนายฤทธิไกร นามเกษ

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค , ๒๕๖๓

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๘๘๙ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๓๘๘๕ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nccdoe@ddc.mail.go.th